

ÁTTEKINTÉS
A PÁRTFOGÓ FELÜGYELŐI SZOLGÁLAT
2011. ÉVI FELADAT-ELLÁTÁSÁRÓL
(Készült az OSAP táblák adatai alapján)

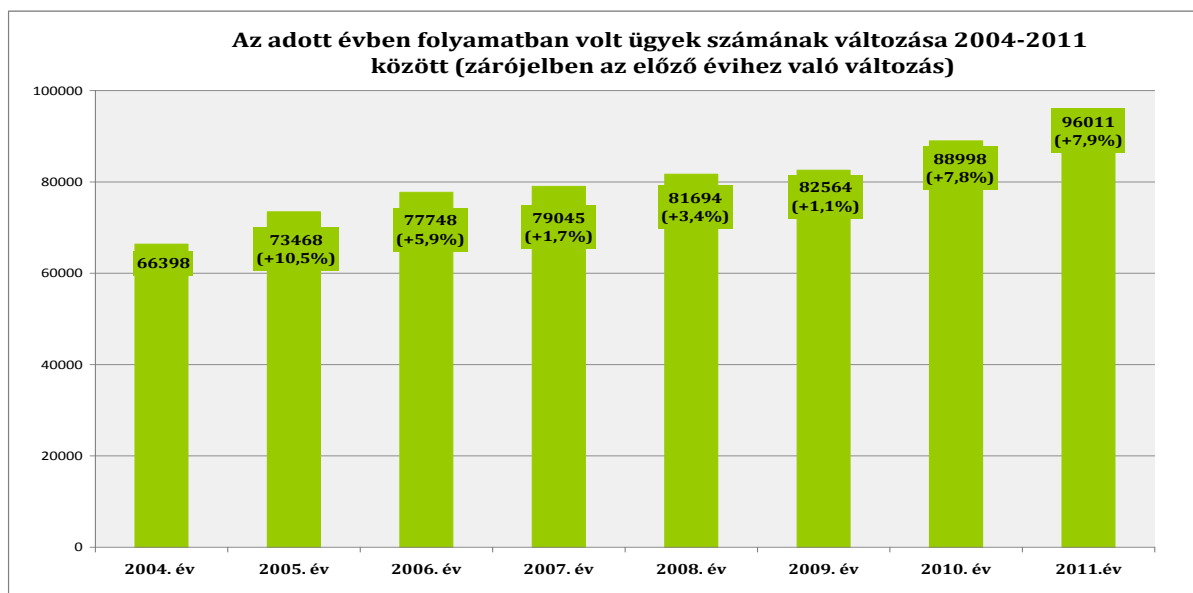
I. Bevezetés

Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program pártfogó felügyelői tevékenységről szóló 2030. sz. adatgyűjtését a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium végzi. Az adatszolgáltatásra - a 288/2009. (XI. 15.) Korm. rendelet 3. melléklete alapján - a fővárosi/megyei kormányhivatalok igazságügyi szolgálatai kötelesek, félévente, a tárgyféltvet követő hónap 20. napjáig. Az adatgyűjtés célja a pártfogó felügyelői tevékenység hatékonyságának felmérése, alapját a pártfogói iktatóprogramból lekérdezett adatok képezik.

II. Az adatok elemzése

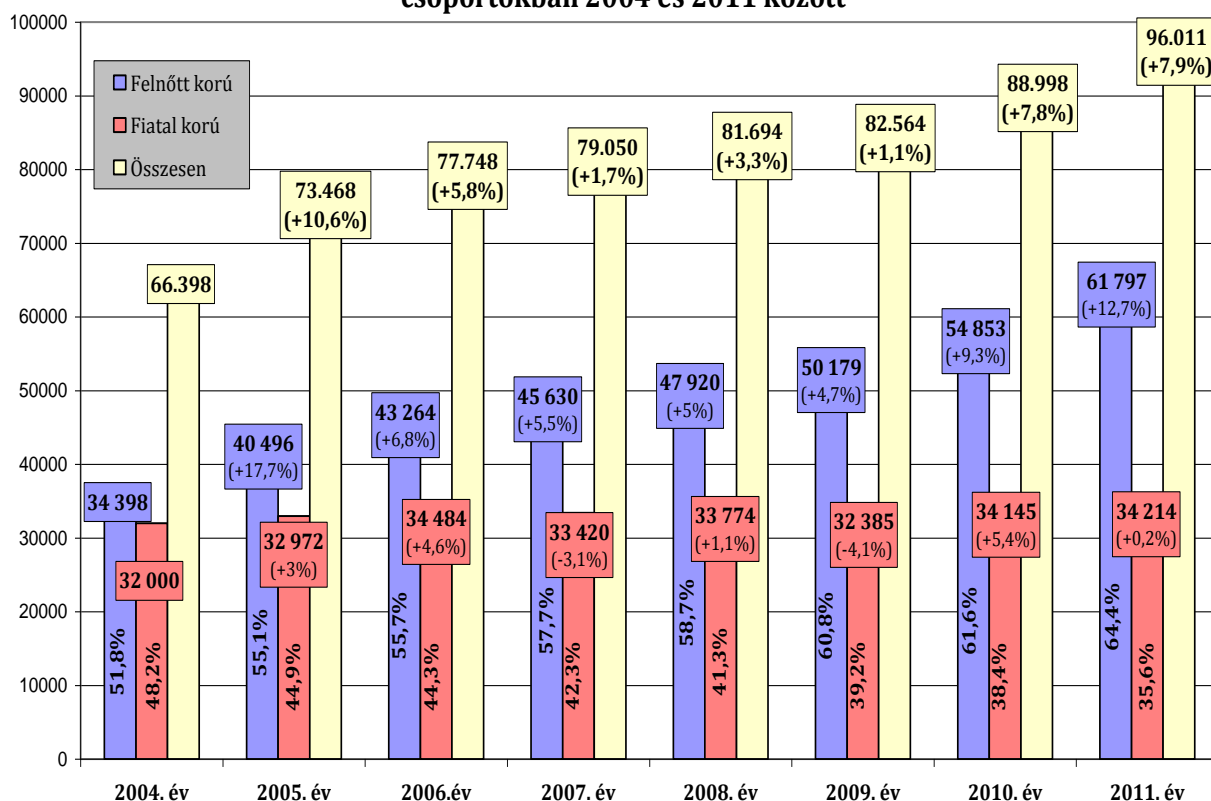
A pártfogó felügyelők a 2011. évben mindösszesen **96.011** ügyet láttak el a különböző ügycsoportokban, amely a 2010. évben mért teljes ügyforgalomhoz (88.998 ügy) képest 7013 üggyel jelent többet **(7,88%-os növekedés)**.

Az ügyszámok bővülése nem csak a 2010-2011. éveket jellemezte, hanem az önálló Pártfogó Felügyelői Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) létrejötte óta (2003) folyamatos volt. A szervezeti átalakulást követő első teljes év (2004) és a 2011. évek között tendenciaszerűen, összesen **44,6%-kal emelkedett az ügyforgalom**. A Szolgálat ügyszámainak a 2004-2011. évek közötti növekedését az alábbi diagram szemlélteti.

Az ügyforgalom összességében mért emelkedésében a **fiatalkorúak és felnőtt korúak eltérő mértékben reprezentáltak**.

Az adott évben folyamatban volt ügyek számának változása az egyes életkori csoportokban 2004 és 2011 között

Amint a diagram adataiból látható a **felnőtt korú bűnelkövetők ügyei** a teljes időszakban, **az összforgalomét meghaladó mértékben növekedtek** . Az emelkedés mértéke a 2004-2005. évek között volt a legjelentősebb (+17,7%), majd az azt követő 2006-2010. évek között 4,7 és 9,3% között változott. A 2010-2011. évek viszonylatában ismét kiugróvá (12,7%) vált a növekedés %-os aránya.

A **fiatalkorú elkövetők ügyei** (a 2007. és a 2009. évek kivételével) **tendenciaszerűen úgyszintén emelkedtek**, a mérték +0,2% és +5,4% között változott. Míg a fiatalkorúak össznépességen belüli részesedése a demográfiai adatok szerint évről évre csökken, addig a fiatalkorú bűnelkövetők teljes korosztályon belüli részesedése a 2009-2010. évek között emelkedett (2,1%-ról 2,4%-ra), ami a Szolgálat e szakágának ügyforgalmi adatait is meghatározta (5,4%-os növekedés).

Mindezekből következően a Szolgálat **mindkét szakágának a megerősítése** lenne indokolt annak érdekében, hogy a bűnügyi statisztikai adatok változására az elkövetkezőkben is megfelelő választ tudjunk adni.

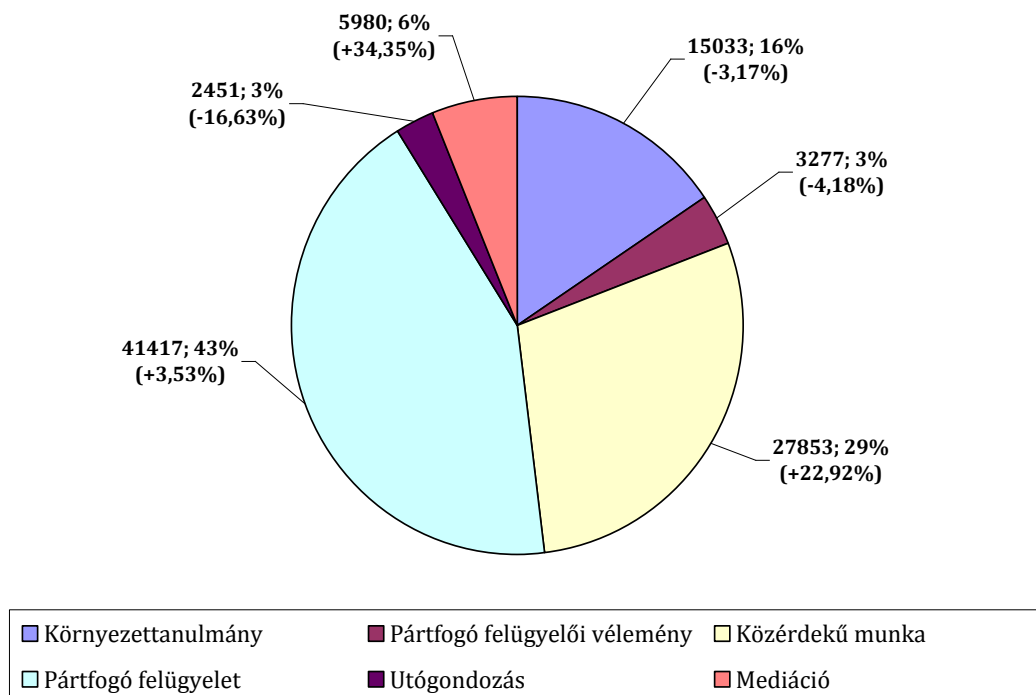
Az ügyforgalom általánosságban mért növekedése az egyes **ügycsoportok szerint is eltérő**, amelyet az alábbiak szerint mutatok be.

- Az ügyészi és a bírósági döntéshozatal előkészítése, kvázi szakértői tevékenység keretében **pártfogó felügyelői vélemény** készítése, összesen: 3277 ügy, amely a 2011. évi teljes ügykör 3,41%-a (2010-ben 3,8% volt a részesedés).
- **Környezettanulmány készítése**, összesen: 15.033 ügy, amely a teljes ügykör 15,66%-a (2010-ben 17,5% volt a részesedés).

- A büntető ügyekben alkalmazható **közvetítői tevékenységgel** (mediáció) összefüggő feladatok ellátása, összesen: 5980 ügy, amely a teljes ügykör 6,23%-a (2010-ben 5% volt a részesedés).
- A szabadságvesztés kiváltására alkalmas, részben diverziós eszközök, közösségi, alternatív szankciók végrehajtása, felnőtt és fiatalkorú elkövetők **pártfogó felügyeletének** ellátása, összesen: 41.417 ügy, amely a teljes ügykör 43,14%-a (2010-ben 44,9% volt a részesedés).
- A **közérdekű munka büntetés** végrehajtásának szervezése, felügyelete és ellenőrzése, összesen: 27.853 ügy, amely a teljes ügykör 29,01%-a (2010-ben 25,5% volt a részesedés).
- A büntetés-végrehajtási intézetekben és a javítóintézetekben a szabadulás és az elbocsátás előkészítése érdekében végzett börtönpártfogás, a szabad élet körülményei között önkéntesen igénybe vehető **utógondozás**, összesen: 2451 ügy, amely a teljes ügykör 2,55%-a (2010-ben 3,3% volt a részesedés).

Az ügyszámok ügycsoportok szerinti megoszlását az alábbi diagram szemlélteti (zárójelben az adott ügycsoport ügyszámának a 2010. évi ügyforgalmi statisztikához képest mért változása látható).

A 2011. évben folyamatban volt ügyek ügycsoportok szerinti bontásban

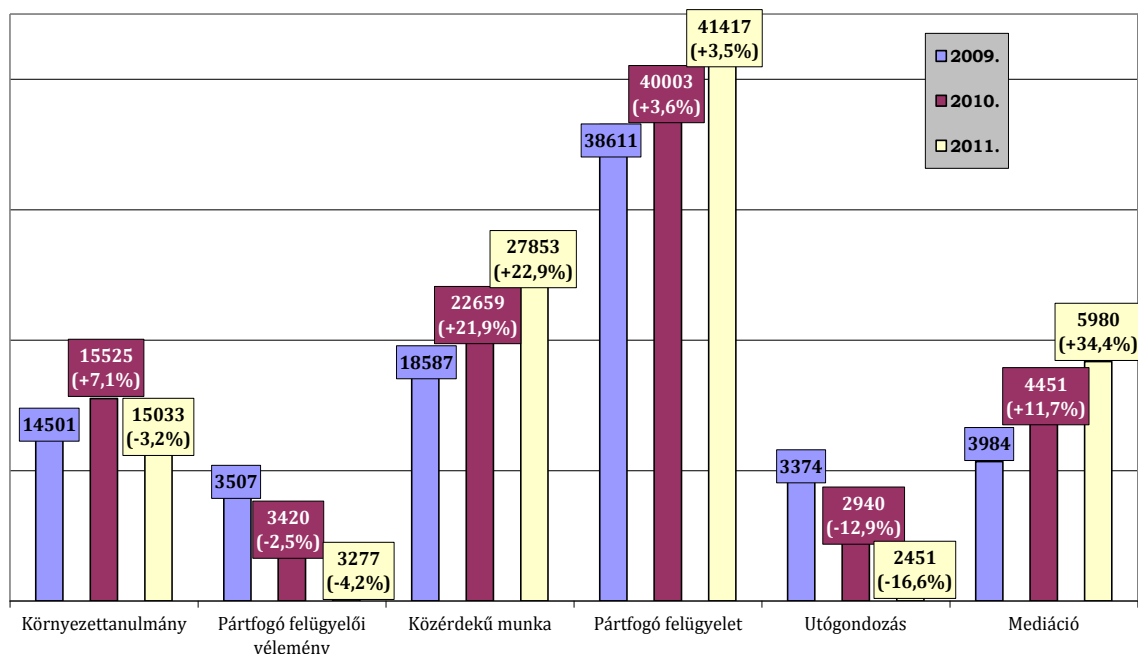
Az egyes ügycsoportok teljes szakfeladaton belüli %-os aránya az elmúlt két évben hullámzó mértékben változott, de ez nem érintette a **megoszlás eddigiekben érvényesülő, jellemző szóródását**. A teljes ügyforgalmon belül továbbra is a pártfogó felügyelet végrehajtása (43%), a közérdekű munka végrehajtása (29%) és a környezettanulmány készítése (16%) a legjelentősebb ügycsoportunk. Azonban a 2010-2011. évek között a közérdekű munka aránya növekedett (25,5%-ról 29%-ra), míg a pártfogó felügyelet (44,9%-ról 43%-ra) és a környezettanulmány (17,5%-ról 16%-ra) teljes ügykörön belüli részesedése csökkent.

A mediáció ügycsoportban folyamatban volt ügyek száma a 2010. évben is tovább, jelentős mértékben (34,35%-kal) emelkedett, így az ügycsoport teljes ügykörön belüli részesedése már 6% (a 2010. évben 5%) volt.

A 2011. évben a pártfogó felügyelői vélemények száma tovább csökkent (4,18%-kal). Különösen jelentős volt az utógondozás ügyek visszaesése (16,63%-kal).

Az alábbi diagram a 2009-2011. években folyamatban volt ügyek számának az egybevetését mutatja be, az egyes ügycsoportok szerinti bontásban.

**Az adott évben folyamatban lévő ügyek száma, ügycsoport szerinti bontásban
2009 és 2011 között**

Az adatokból kitűnik, hogy a Szolgálat **összességében folyamatosan növekvő ügyszámaiban az egyes ügycsoportok eltérő módon és mértékben vannak jelen.** A környezetanulmány ügycsoportban a 2010-es év valaha mért legmagasabb +7,1%-os növekedése után a 2011. évben az ügyszámok -3,2%-os visszaesése figyelhető meg, ami valószínűleg a demográfiai adatok változásával hozható összefüggésbe.

A pártfogó felügyelői vélemények száma a korábbi évek dinamikus (2,59-19,18%-os) emelkedése után az elmúlt három évben csökkent.

A mediáció 2007. évi bevezetése óta az ügyszámemelkedés évről évre folyamatos volt (+8,59% és +49,69% között változott). A 2011. évben is jelentős volt az ügyek számának a növekedése (+34,4%).

A közérdekű munka végrehajtása ügycsoportban az ügyszámok emelkedése 2003 óta folyamatos, de a 2010-2011. években különösen jelentőssé vált (+21,91% és +22,9%).

A végrehajtás alatt álló pártfogó felügyeletek száma a 2010-2011. években emelkedett 3,6 és 3,5%-kal, ami az ügyek mértéke miatt jelentős, 1414 ügyet jelent.

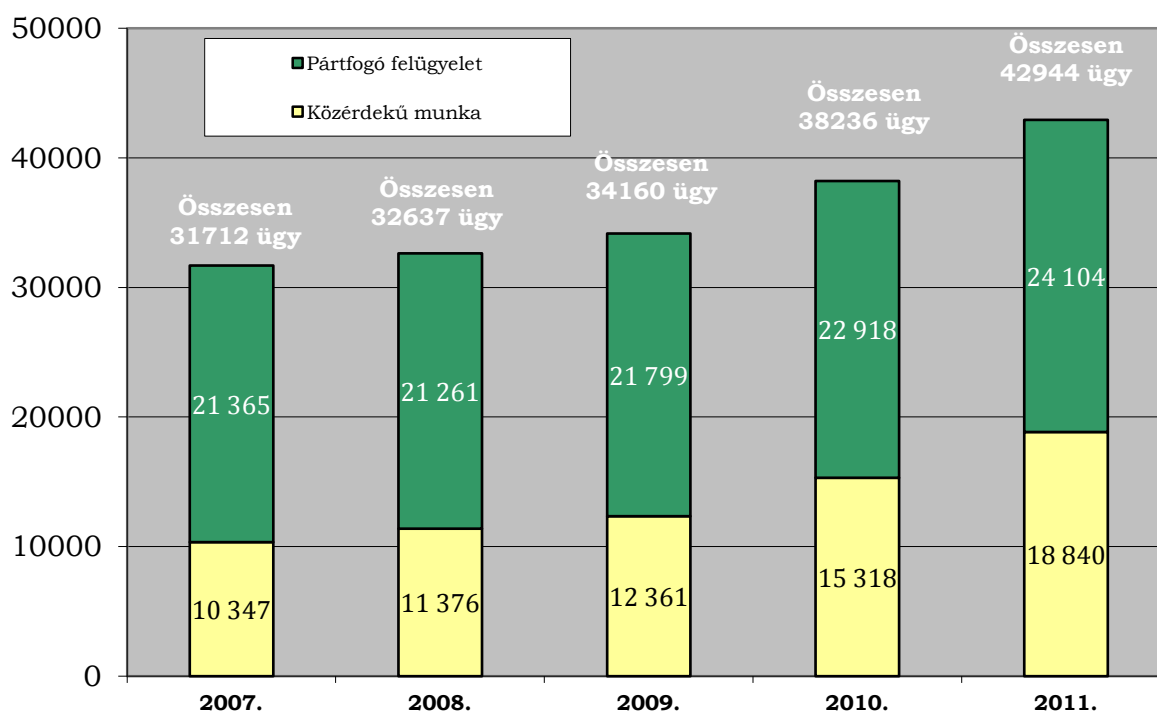
Az utógondozás ügycsoportban kezelt ügyek száma 2003-tól kezdődően öt éven keresztül emelkedett, azonban 2009-től évről évre csökkenést regisztrálunk azzal, hogy a mérték egyre nagyobb.

Össességében elmondható, hogy a környezettanulmányok és a pártfogó felügyelői vélemények továbbá az utógondozás ügycsoportokban mért csökkenést messzemenően kompenzálja a pártfogó felügyelet végrehajtása, mediáció és közérdekű munka ügyek terén realizálódó emelkedés, ami különösen az utóbbi tekintetében volt jelentős a 2011. évben (22,9%-os).

A Szolgálat számára az egyik legnagyobb szakmai kihívást az **időben** több, esetenként öt évet is meghaladóan **elnyúló** pártfogó felügyelet és közérdekű munka büntetések végrehajtása jelenti. Az életviszonyok (különösen a 2009-től tapasztalható) romlása - pl. a gazdasági válság hatására az elszegényedés mélyülése, a munkanélküliség növekedése stb. - egyre nehezebben kezelhető problémákat idéz elő az egyes esetek kezelése során.

Az alábbi diagram azt szemlélteti, hogy a közérdekű munka és a pártfogó felügyelet végrehajtásának ügyforgalmi adatai hogyan változtak a 2007-2011. évek között, az egyes évek végén folyamatban maradt ügyek tekintetében. Az adatokból az is látható, hogy egy időpontban (az adott év végén) hány ilyen ügy van folyamatban, ami azt is jelenti, hogy közel ennyi terhelt ügyében van folyamatban a végrehajtás egy időpontban.

Az időszak végén folyamatban maradt közérdekű munka, valamint a pártfogó felügyelet végrehajtásának ügyszámai 2007 és 2011 között

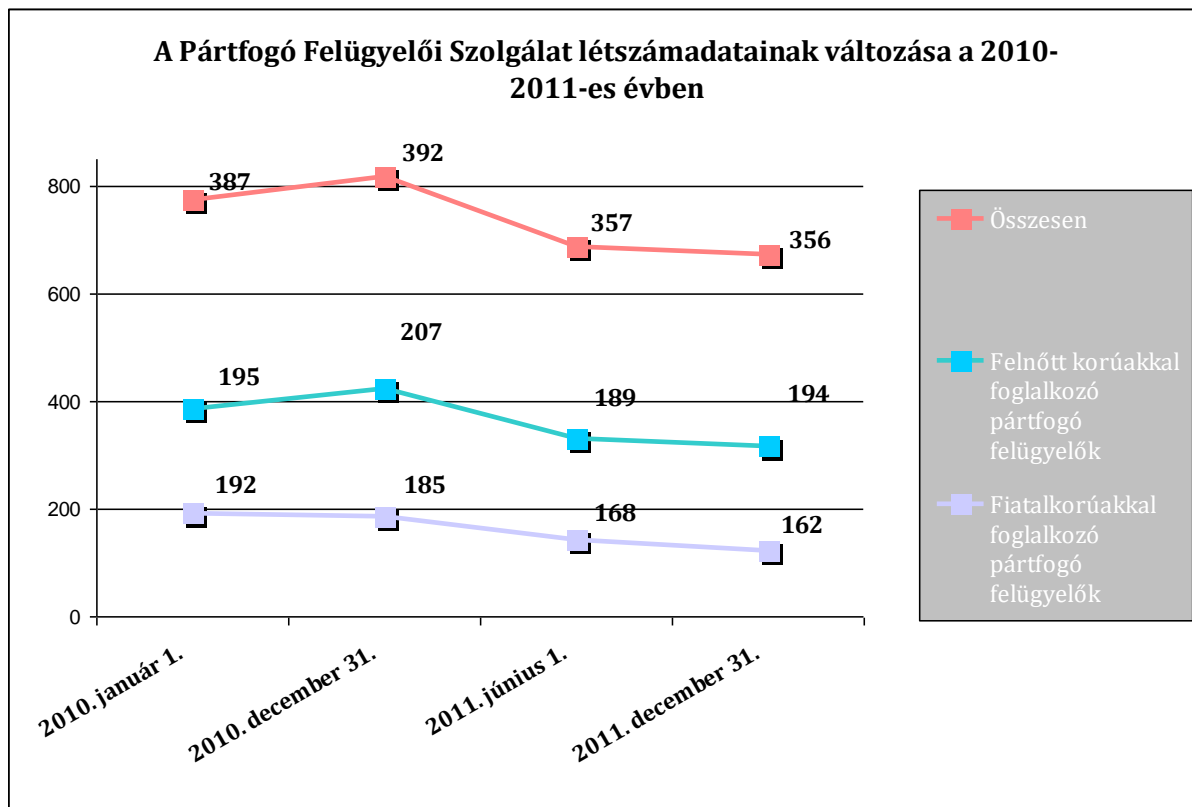

Látható, hogy a vizsgált időszakban 35,4%-kal nőtt azoknak az ügyeknek (ezáltal az ügyfeleknek is) a száma, ahol a pártfogó felügyelő tevékenysége nem korlátozódik pl. egy legfeljebb 30 nap alatt befejezett szakértői vélemény elkészítésére, vagy egyszeri segítség nyújtására az utógondozottnak, hanem hosszú éveken keresztül kell kontrollálni és támogatni a szankció végrehajtását.

A fentiekben bemutatottak szerint a 2011. évben az ügyterhek jelentős mértékben megnöttek, miközben a kapacitás sajnálatos szűkülésére került sor (pl. a kilométer keret és a munkatársi létszám csökkenése).

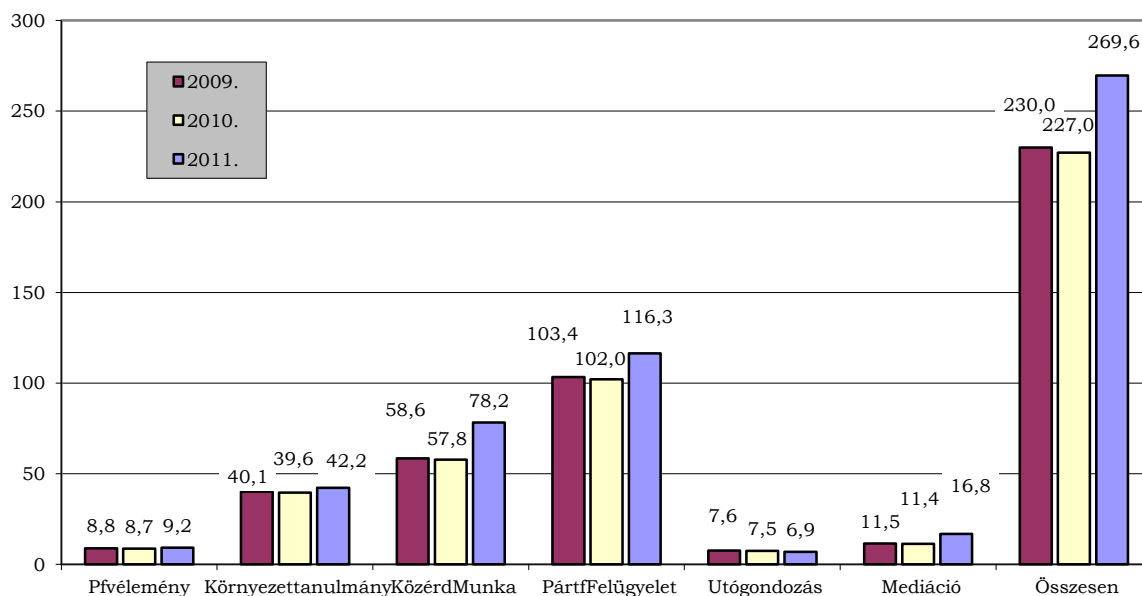
A 2011. évben két alkalommal kerültek felmérésre az aktuális **létszámadatok**, először a 2011.

július 1-jei, másodszer a 2011. december 31-i állapotok szerint. A 2010. január 1. és 2011. december 31. közötti változásokat a létszámadatok terén az alábbi diagram illusztrálja.

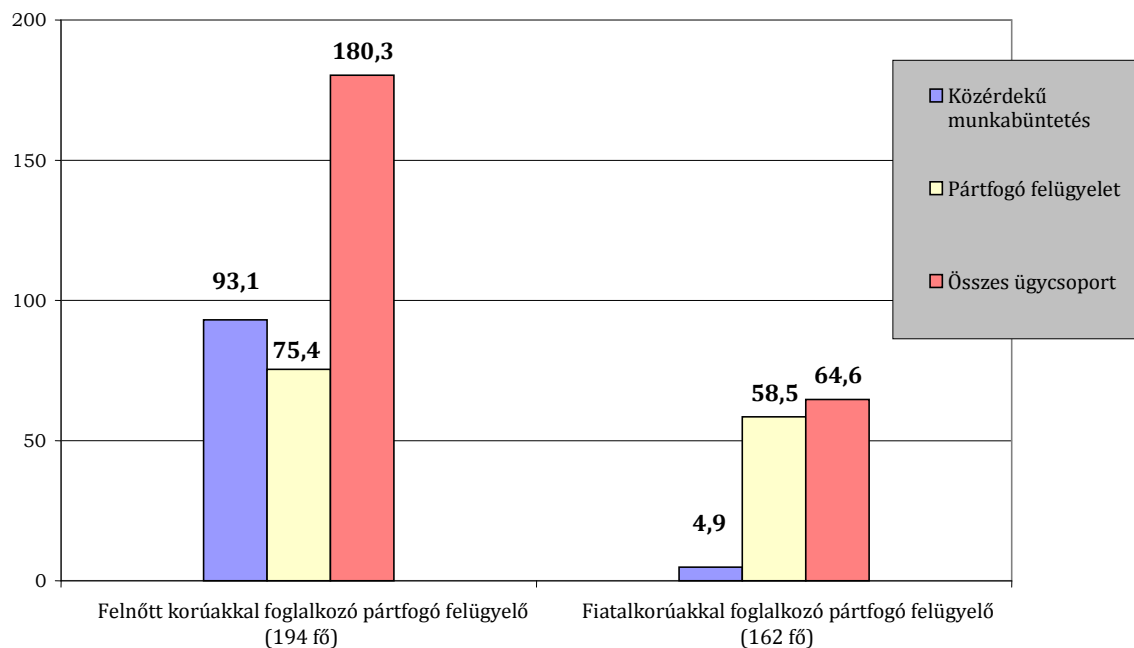
A pártfogó felügyelők 2009. és 2011. évek közötti átlagos ügyszámbeli leterheltségének a változását az alábbi diagram szemlélteti:

2009 és 2011 között egy pártfogó felügyelőre jutó folyamatban lévő ügyek száma

Az alábbi diagram adatai alapján mutatjuk be a pártfogó felügyelők, 2011. december 31-én mért, egy főre jutó átlagos leterheltségét.

2011. december 31-én a pártfogó felügyelők egy főre jutó leterheltsége

Végül, az alábbi diagramon az egyes megyékben és a fővárosban dolgozó pártfogó felügyelők leterheltségét mutatjuk be. Az adatok szerint továbbra is Somogy megyében a legnagyobb az egy pártfogó felügyelőre eső átlagos ügyteher.

Egy főre jutó leterheltség mutatója a 2008 és 2011 között folyamatban lévő megyei ügyszámok alapján

